

A FRANCIA IDEGENLÉGIÓ MAGYAR SZEMMEL 2.

Prof. dr. Szabó Sándor mk. ezredes

Dr. habil. Kovács Tibor mk. alezredes¹

Mint azt az előző publikációnkban előrevetítettük, folytatjuk a Francia Idegenlégió bemutatásáról szóló cikksorozatunkat.

Sajnálatos módon – a kétoldalú kapcsolatokra fordítható anyagi keret drasztikus csökkentése miatt – beszámolónk nagyban eltér az előzőleg tervezettektől. Míg 2002-ben a Honvédelmi Minisztérium, illetve a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem által biztosított keretből hivatalos látogatáson vettünk részt, addig 2003-ban és 2004-ben saját költségéből, szabadságunk terhére látogathattuk meg a légiót. E körülmény természetesen nagyban meghatározta lehetőségeinket, mozgási területeinket.

Reméljük, hogy a csökkentett programok ellenére néhány érdekes információt sikerül biztosítanunk a téma iránt érdeklődők számára.

Látogatásunkat – mint előzőleg is – a Francia Idegenlégió parancsnok-helyettesének, Roland Petersheim ezredesnek (2004-ben tábornoknak) személyes meghívása tette lehetővé. A meghívás egyetemünk rektorának címezve – a CAMERONE²ünnepére szóló meghívók és a programtervezett csatolásával – került megküldésre. A programtervezet lehetővé tette volna számunkra – az ünnepségen történő részvétel mellett – a légió műszaki ezredeinek megtekintését, a szakmai tapasztalatcserét és konzultációkat is. Sajnálatos módon – a kiutazásokra szánt keret csökkentése miatt – hivatalos látogatásunk nem került engedélyezésre. Érdekességként jegyezzük meg, hogy kettőnk kiutazási költsége (beleértve a napidíjat és más járulékos költségeket) –

---

¹ A ZMNE BJKMK Katonai Műszaki Tanszék oktatói.

² A „CAMERONE” történetéről a MKK 2003/1-4. összevont számában számoltunk be. (Szerzők)

mivel a fogadó fél biztosította volna a szállást és az ellátást – nem haladta volna meg a kettőszázötvenezer forintot.

Mivel hivatalos látogatásunk elutasításra került, előjáróinktól kértünk és kaptunk engedélyt a nem hivatalos, saját pénzből finanszírozott, saját szabadság terhére tervezett látogatások végrehajtására. 2003-ban és 2004-ben, mint előzőleg is mintegy tizennyolc órás autózást követően érkeztünk meg Aubagne-ba, ahol a légió parancsnoksága és az 1. Légiós Gyalogsági Ezred állomásozik. A delegációnkat most is Roland Petersheim tábornok fogadta. Köszöntésünk során örömét fejezte ki abból az alkalomból, hogy most már „hagyományosan”, több évre visszamenőleg üdvözölhet magyar tiszteket a légió ünnepén. Az üdvözlést követően sajnálattal közöltük, hogy nem hivatalos látogatáson veszünk részt, így nincs lehetőségünk a műszaki ezredeknél tervezett látogatások lebonyolítására. A protokolláris részt kötetlen, baráti beszélgetés követte, ahol a tábornok úr megkérte küldöttségünket, hogy nem hivatalos látogatásunk ellenére egyenruhában vegyünk részt az ünnepségen, illetve az azt követő rendezvényeken.

A CAMERONE ünnepe – mint mindig – mostani látogatásaink során is április 30-án 09,30-kor kezdődött. A 2003. évi ünnepnek az adott kiemelt jelentőséget, hogy azon – mint előjáró – részt vett a Francia Köztársaság nemrégiben kinevezett védelmi minisztere. A miniszter asszony az ünnepség protokolláris részén – a tábornoki kar által kísérve – katonákat megszegyenítő határozottsággal és alakiassággal tevékenykedett. Mint megtudtuk az ötven éves miniszter asszony szívügyének tekinti a hadsereget. Hivatalba lépése óta számos fegyvernemet és szakcsapatot látogatott meg. Azért, hogy megismerje a katonák munkakörülményeit, felszerelését, fegyverzetét, merült tengeralattjáróval, repült vadászgéppel, látogatást tett repülőgép-anyahajón. Az így szerzett tapasztalatait, meglévő összeköttetéseit felhasználva mindent megtesz azért, hogy a Francia

Hadsereg költségvetése ne csökkenjen, a haderő korszerűsítése megvalósuljon, a katonák szolgálati körülményei javuljanak. Csoda-e, ha a katonák – tábormaktól a közlegényig – nem csak elfogadják, hanem tisztelik is.

A miniszter asszony lejárja az alakzatot

Delegációnk legutóbb is a VIP személyek részére kialakított tribünön foglalt helyet. Az ünnepség igen látványosan – a megszokott színvonal megtartásával – került megrendezésre. Mivel az ünnepség lefolyásáról előző cikkünkben beszámoltunk, most néhány gondolatban számot adunk a hivatalos ceremóniát követő, egyéb rendezvényekről is.

Az ünnepség hivatalos részét követően – meghívottak – a légió parancsnokának fogadásán vesznek részt. E fogadáson – az előljárókon, delegációkon kívül – részt vesznek az elismerésben részesült tisztek, tiszthelyettesek, légiósok is. Ez azért érdekes, mert a fogadás a tiszti étkezde- és klub helyiségeiben, illetve annak parkrészében kerül megrendezésre, ahová egyébként a tiszthelyettesi- és légiós állomány nem mehet be. Számunkra

nagyon érdekes volt, hogy minden állománykategóriának külön étkezdéje és kantinja (klubja) van, ahova a más állománykategóriába tartozó állomány – kivételes meghívásokat leszámítva – nem jár be. E rendszer kialakulását vendéglátóink a hagyományokkal magyarázták. A fogadás jó lehetőséget biztosít a kötetlen beszélgetésekre, ismerkedésekre, eszmecserekre illetve a kötött, feszes programok okozta feszültségek oldására.

A fogadást követően további kötetlen programok állnak az érdeklődők rendelkezésére, melyek közül az egyik legnépszerűbb a légió múzeumának a megtekintése. A múzeum külön épületben, három szinten, több száz négyzetméter alapterületen került kialakításra. A kiállítási tárgyak a légió megalakulásától napjainkig bemutatják a fegyverek, felszerelések változását, emléket állítanak a kiemelkedő hadjáratoknak és a kiemelkedő helytállást tanúsító katonáknak, tábornoctól légiósig. Példaértékű a hagyományok ilyen történő ápolása, a gyűjtemény nagysága, elrendezése és gondozása. A múzeum megtekintése több órát is igénybe vehet, mely során a látogatót lenyűgözi az az információ özön, melyet a tárlat bemutatása során megkap.

A légió emlékműve a múzeum előtt

Mivel a tárlat bemutatására nem vállalkozhattunk, itt kívánunk helyet adni a magyar katonai erények megbecsülésének. A Francia Idegenlégióban mindig sok magyar szolgált és szolgál. A magyar származású légiósokat mindig jó katonának bajtársnak tartották. E megbecsülés legszebb példája, hogy a múzeum megtekintése során találtunk egy külön tárlót, amely három magyar légionárius helytállásának állít emléket.

A három magyar – névszerint – Valkó János hadnagy, Szűts István zászlós és Tasnady László zászlós fogalom a légió történetében. Elsősorban bátorságuk, bajtársiasságuk és más katonai erényeik miatt váltak az utódok példaképeivé. Mint megtudtuk, egyenként annyi és olyan magas szintű – köztük a Francia Becsületrend – kitüntetés birtokosaivá váltak, melyeket bármely tábornok büszkén viselne.

Valkó János hadnagy és kitüntetései

Szűts István zászlós és kitüntetései

Tasnády László zászlós és kitüntetései

Hősiességük mellett híressé tette őket az a nem mindennapi tény, hogy egy évben születtek (1925), egy napon léptek be a légióba (1946. 09. 04.) és egy napon – bár három különböző hadszíntéren – haltak meg 1959. 05. 06-án. Mindhárman szakaszparancsnoki beosztásban szolgáltak hősi halálukkor, amely beosztást csak a kiemelkedő képességű légiósok érhetnek el.

A légió előremeneteli rendjéhez tudni kell, hogy – a tisztek kivételével – minden bevonuló a légiós rendfokozattal kezdi meg pályafutását. Teljesen mindegy, hogy milyen katonai múlttal, milyen rendfokozattal rendelkezett, a „szamárlétrát” mindenkinek meg kell másznia. Bár a Francia Idegenlégió a Francia Hadsereg szerves része, ennek ellenére ez igaz a más fegyvernemekről, szakcsapatokról „átigazoló” tiszthelyettesi állományra is. Így fordulhatott elő, hogy hercegek, grófok, művészek, tudósok, más államok tábornokai is légiós rendfokozattal kezdték itt pályafutásukat, és csak keveseknek adatott meg, hogy elérjék a tiszti rendfokozatot és beosztást.

Tiszti beosztás két úton érhető el a Francia Idegenlégióban. Kinevezéssel vagy a szigorú előremeneteli rendszer által támasztott követelmények magas szintű teljesítésével. A három magyar természetesen ez utóbbi utat járta végig, mely teljesítményük értékét még jobban megnöveli. Meg kell jegyeznünk, hogy az állomány sokkal jobban felnéz azon tisztekre, akik közülük emelkedtek ki, hiszen ők ismerik a légiós élet minden elemét, nehézségét, és példával szolgálnak a fiatalabb nemzedék számára.

Úgy gondoljuk, hogy a magyar katonai erények ilyen szintű megbecsülésének bemutatásánál nem kell jobb befejezés. Reményeink szerint – előljáróink hozzáállásának és a költségvetési keret alakulásának függvényében – következő cikkünkben a légió két műszaki ezredének bemutatásával folytathatjuk cikksorozatunkat.